

METAALUNIE CONDITIONS

General delivery and payment conditions of Koninklijke Metaalunie (the Dutch organisation for small and medium-sized enterprises in the metal industry), referred to as 'the METAALUNIE CONDITIONS', formerly referred to as 'the SMECOMA CONDITIONS', filed with the Court Registry in Rotterdam on 1 January 2008.

Published by Koninklijke Metaalunie, PO Box 2600, 3430 GA Nieuwegein, the Netherlands.

©Koninklijke Metaalunie

Article 1: Applicability

- 1.1. These Terms & Conditions apply to all tenders issued by members of Koninklijke Metaalunie, to all agreements concluded by those members and to all agreements that may result therefrom.
- 1.2. The tendering party/supplier is the Metaalunie member applying these Terms & Conditions, and is referred to as 'the Supplier'. The counterparty is referred to as 'the Client'.
- 1.3. In the event of any conflicts between the substance of the agreement concluded between the Client and the Supplier on the one hand and these Terms & Conditions on the other, the provisions set out in the agreement have precedence.
- 1.4. These Terms & Conditions may only be used by members of Koninklijke Metaalunie.

Article 2: Tenders

- 2.1. No obligations are attached to any tenders.
- 2.2. If the Client supplies the Supplier with data, drawings etc., the Supplier may rely on their accuracy and shall base the tender on that information.
- 2.3. All prices specified in the tender are based on delivery ex works, in accordance with the Incoterms 2000. Prices are stated exclusive of VAT and packing materials.
- 2.4. If the tender is not accepted, the Supplier is entitled to charge the Client for all costs incurred in order to submit the tender.

Article 3: Intellectual property rights

- 3.1. Unless agreed otherwise in writing, the Supplier retains the copyrights and all industrial property rights to all tenders, designs submitted, illustrations, drawings, trial models, programs, etc.
- 3.2. The rights listed in Article 3.1 remain the property of the Supplier, regardless of whether costs have been charged to the Client for their production. The relevant information may not be copied, used or shown to third parties without the Supplier's explicit prior consent. The Client will be liable to pay the Supplier a penalty for each instance of violation of this provision, to the amount of €25,000. This penalty may be demanded in addition to any compensation damages awarded by law.
- 3.3. The Client must return all data provided as meant in Article 3.1 to the Client at the period specified by the Supplier. If this provision is violated, the Client is liable to pay the Supplier a penalty of €1,000 per day. This penalty may be demanded in addition to any compensation damages awarded by law.

Article 4: Advice, designs and materials

- 4.1. The Client cannot derive any rights from advice or information provided by the Supplier that has no direct bearing on the engagement.
- 4.2. The Client is responsible for all drawings, calculations and designs made by or on behalf of the Client, and for the functionality of all materials prescribed by or on behalf of the Client.
- 4.3. The Client indemnifies the Supplier for any claims from third parties arising in connection with the use of the drawings, calculations, designs, materials, samples, models, etc. provided by or on behalf of the Client.
- 4.4. The Client may examine (or arrange for the examination of) the materials that the Supplier intends to use before they are processed, at the Client's own expense. Any damages incurred by the Supplier as a result are for the Client's expense.

Article 5: Delivery times

- 5.1. The delivery deadline and/or work period stated by the Supplier are estimates.
- 5.2. In determining delivery deadlines and/or work periods, the Supplier assumes that the engagement can be carried out under the circumstances as they are known to the Supplier at that moment.
- 5.3. Delivery deadlines and/or work periods do not commence until the Parties have agreed on all commercial and technical details, all necessary data, final and approved drawings, etc. are in the Supplier's possession, the payment or instalment agreed has been received and the conditions necessary for the performance of the engagement have been met.
- 5.4. a. In the event of circumstances that are different to those known to the Supplier when the delivery deadline and/or work period were determined, the Supplier may extend the delivery deadline and/or work period by the time that is required in order to perform the engagement under those circumstances. If the work cannot be fitted into the Supplier's work schedule, it will be carried out as soon as the Supplier's schedule permits.
b. In the event of contract extras, the delivery deadline and/or work period will be extended by the time required to supply (or arrange for the supply of) the materials and parts necessary for those contract extras and to carry out the contract extras. If the contract extras cannot be fitted into the Supplier's work schedule, they will be carried out as soon as the Supplier's schedule permits.
c. In the event that the Supplier's obligations are suspended, the delivery deadline and/or work period will be extended by the duration that the obligations are suspended. If resumption of the work cannot be fitted into the Supplier's work schedule, the work will be carried out as soon as the Supplier's schedule permits.
d. In the event of weather conditions that prevent work being carried out, the delivery deadline and/or work period will be extended by the resulting delay.
- 5.5. If the delivery deadline and/or work period agreed is exceeded, that circumstance does not in any instance entitle the Client to compensation for damages, unless agreed in writing.

Article 6: Transfer of risk

- 6.1. Deliveries are made ex works, in accordance with the Incoterms 2000; the risks attached to the object are transferred at the moment that the Supplier makes the object available to the Client.
- 6.2. The provisions of Article 6.1 notwithstanding, the Client and the Supplier may agree that the Supplier will arrange transport. The risks attached to the storage, loading, transport and unloading remain with the Client in such instances. The Client may take out insurance to cover those risks.

- 6.3. In the event that objects are to be exchanged and the Client continues to use the exchangeable object while awaiting delivery of the new object, the risks attached to the exchangeable object remain with the Client until the moment that possession of the object has been relinquished to the Supplier.

Article 7: Price changes

- 7.1. The Supplier may charge any increases in cost-determining factors that arise after the agreement is concluded to the Client if the performance of the agreement has not been completed at the moment of the increase.
- 7.2. The Client is obliged to pay the price increases as meant in Article 7.1 at the same time as the principal sum or the next instalment is paid.
- 7.3. If the Client provides goods and the Supplier is prepared to use those goods, the Supplier may charge up to 20% of the market price of the goods provided.

Article 8: Impracticability of the engagement

- 8.1. The Supplier is entitled to suspend the fulfilment of any obligations if any circumstances that could not be foreseen when the agreement was concluded and that are beyond the Supplier's influence temporarily prevent the fulfilment of those obligations.
- 8.2. Circumstances that the Supplier could not foresee and that are beyond the Supplier's influence are understood to include (but are not limited to) the circumstance that the Supplier's own suppliers and/or subcontractors fail to meet their obligations, or fail to do so in time, the weather, earthquakes, fire, loss or theft of tools, the destruction of materials to be processed, road blocks, strikes or work stoppages and restrictions on import or trade.
- 8.3. The Supplier is no longer entitled to suspend the fulfilment of any obligations when the temporary impossibility of performance has lasted for more than six months. The agreement may not be dissolved until that term has lapsed, and only in respect of those obligations that have not been fulfilled. In that event, the Parties are not entitled to any compensation for damages incurred as a result of that dissolution.

Article 9: Scope of the work

- 9.1. The Client is responsible for ensuring that all licences, permits, dispensations and other administrative decisions that are needed to carry out the work are obtained in time.
- 9.2. The price for the work does not include the following:
 - a. the costs of earthwork, pile driving, demolition, foundation work, cementing, carpentry, plastering, painting, wallpapering, repairs or other construction work;
 - b. the costs of connecting gas, water, electricity or other infrastructural facilities;
 - c. the costs of preventing or limiting damages to any objects situated on or near the work site;
 - d. the costs of disposing of materials, building materials or waste products;
 - e. hotel and travelling expenses.

Article 10: Changes to the work

- 10.1. Any changes to the work will result in contract variations in at least the following instances:
 - a. if the design or the specifications change;
 - b. if the information provided by the Client does not match the actual situation;
 - c. in the event of deviation from estimated quantities by more than 10%.
- 10.2. Contract extras will be charged based on the value of the cost-determining factors as at the moment that the contract extra is performed. Contract deductions will be settled based on the value of the cost-determining factors as at the moment that the agreement was concluded.
- 10.3. If the value of the contract deductions exceeds that of the contract extras, the Supplier is entitled to charge the Client for 10% of the difference upon final settlement. This provision does not apply to any contract deductions based on requests from the Supplier.

Article 11: Performance of the work

- 11.1. The Client is responsible for ensuring that the Supplier can carry out the activities without interruption and at the times agreed, and that the Supplier has access to the necessary facilities when carrying out the activities, such as:
 - gas, water and electricity;
 - heating;
 - lockable and dry storage space;
 - all facilities required by the laws and regulations governing working conditions.
- 11.2. The Client is liable for all damages, including those resulting from loss, theft, burning or harm, to objects belonging to the Supplier, the Client and/or any third parties, such as tools and materials intended for use in the work that are located on the site where the activities are carried out or at another agreed location.
- 11.3. If the Client fails to fulfil the obligations as set out in Article 11.1 and 11.2, and that failure causes delays in the performance of the activities, the activities will be carried out as soon as the Client as yet fulfils those obligations and when the Supplier's schedule permits. The Client is liable for all damages that the Supplier incurs as a result of the delay.

Article 12: Completion of the work

- 12.1. The project will be deemed to have been completed when:
 - a. the Client has approved the work;
 - b. the Client has put the work into use. If the Client puts part of the work into use, that part will be deemed to have been completed;
 - c. the Supplier has notified the Client in writing that the work is finished and the Client has not communicated, within 14 days after notification, whether or not the work has been approved;
 - d. the Client does not approve the work on grounds of minor defects or missing parts that can be repaired or provided within 30 days and that do not prevent the work from being put into use.
- 12.2. If the Client does not approve the work, the grounds on which the approval is withheld must be communicated to the Supplier in writing.
- 12.3. If the Client does not approve the work, the Supplier must be given another opportunity to complete the work. The provisions set out in this Article apply anew.

- 12.4. The Client indemnifies the Supplier against all claims from third parties for damages to parts of the work that have not yet been completed that are caused by use of parts of the work that have already been completed.

Article 13: Liability

- 13.1. The Supplier is liable for all damages that the Client incurs that stem directly and exclusively from a shortcoming attributable to the Supplier. However, only those damages for which the Supplier is insured, or should within reason have been insured, qualify for compensation.
- 13.2. If, when the agreement is concluded, it is impossible for the Supplier to take out insurance as meant in Article 13.1, or impossible to do so at reasonable conditions, or if it is subsequently impossible to renew the insurance policy at reasonable conditions, the maximum compensation payable for damages is the amount that the Supplier charged for the agreement in question (exclusive of VAT).
- 13.3. The following damages do not qualify for compensation:
 - a. trading losses, including losses caused by delays and loss of profits. The Client should make insurance to cover such damages, if such is deemed desirable;
 - b. supervision damages, which are understood to include damages caused, during or as a result of the performance of the work, to objects on which work is being carried out to objects situated in the vicinity of the work site. The Client should take out insurance to cover such damages, if such is deemed desirable;
 - c. damages caused by intent or gross negligence on the part of helpers or non-management employees of the Supplier.
- 13.4. The Supplier is not liable for damages to materials provided by or on behalf of the Client that result from improper processing. At the Client's request, the Supplier will repeat the process, using materials provided by the Client, at the Client's expense.
- 13.5. The Client indemnifies the Supplier against all claims from third parties for product liability stemming from defects in products provided by the Client to third parties that consisted of or included products and/or materials provided by the Supplier.

Article 14: Guarantees

- 14.1. The Supplier guarantees the proper performance of the product or service stipulated for a period of six months after delivery or completion.
- 14.2. If the product or service stipulated consists of contract work, the Supplier guarantees the soundness of the construction delivered and the materials used, if the Supplier was at liberty to choose those materials, for the period specified in Article 14.1.

If the construction delivered and/or the materials used prove to be insufficient, the Supplier will make the necessary repairs or replacement. Those parts that are to be repaired at the Supplier's place of business or are to be replaced by the Supplier must be sent to the Supplier carriage paid. Disassembly and assembly of those parts, plus any hotel and travelling expenses, are for the Client's account.
- 14.3. If the product or service stipulated (partly) consists of the processing of materials provided by the Client, the Supplier guarantees proper processing for the period specified in Article 14.1.

If any processing proves to have been performed improperly, the Supplier will do one of the following, at the Supplier's discretion:
 - repeat the process, in which case the Client must provide new materials, at the Client's own expense;
 - repair the shortcoming, in which case the Client must return the materials to the Supplier carriage paid;
 - credit the Client for a proportionate part of the invoice.
- 14.4. If the product or service stipulated consists of the delivery of an object, the Supplier guarantees the soundness of the object delivered for the period specified in Article 14.1.

If the delivery proves to have been defective, the object must be returned to the Supplier carriage paid. The Supplier will then elect either:
 - to repair the object;
 - to replace the object;
 - to credit the Client for a proportionate part of the invoice.
- 14.5. If the product or service stipulated (partly) consists of the fitting and/or assembling of a delivered object, the Supplier guarantees the soundness of the fitting and/or assembly for the period specified in Article 14.1.

If the fitting and/or assembly prove to be defective, the Supplier will repair the fault. Any hotel and travelling expenses are for the Client's account.
- 14.6. Factory guarantees apply to those parts for which the Client and the Supplier agree such explicitly and in writing. If the Client has had the opportunity to examine the substance of the factory guarantee, that factory guarantee will replace the guarantees specified in this Article.
- 14.7. In all situations, the Client must allow the Supplier the opportunity to repair any shortcomings and/or repeat the processing.
- 14.8. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.9. a. No guarantee is given when defects are the result of:
 - normal wear and tear;
 - improper use;
 - lack of proper maintenance;
 - fitting, assembly, alterations or repairs by the Client or by third parties.
- b. No guarantee is given for delivered objects that were not new when they were delivered or for objects whose use the Client prescribed or that were provided by or on behalf of the Client.
- c. No guarantee is given on inspections of and/or repairs to objects belonging to the Client.

- 14.10. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.11. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.12. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.13. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.14. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.15. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.16. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.17. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.18. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.19. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.20. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.21. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

- 14.22. The Client may only invoke guarantees after all obligations in respect of the Supplier have been fulfilled.

Article 16: Failure to take delivery

In the event that the Client has not taken delivery of any object after the delivery deadline has passed, those objects will remain available to the Client. Any objects of which the Client has not taken delivery will be stored for the Client's account and risk. The Supplier may at any time invoke the powers granted by Article 6:90 of the Dutch Civil Code.

Article 17: Payment

17.1. Payment must be made at the Supplier's place of business or to an account specified by the Supplier.

- 17.2. Unless agreed otherwise, payment must be made using one of the following methods:
 - a. for counter sales: cash;
 - b. for payment in instalments:
 - 40% of the total price when the engagement is granted;
 - 50% of the total price when the materials have been delivered or, if the engagement does not include delivery of the materials, upon commencement of the activities;
 - 10% of the total price upon completion;
 - c. in all other instances: within thirty days after the date on the invoice.
- 17.3. The payment conditions specified notwithstanding, the Client is obliged, at the Supplier's request, to provide security for payment, to the Client's satisfaction. Failure on the Client's part to provide such security for payment within the period specified will immediately constitute default. In that event, the Supplier is entitled to dissolve the agreement and recover any damages from the Client.
- 17.4. The Client's right to offset any claims on the Supplier is excluded, except in the event of the Supplier's bankruptcy or if judicial debt restructuring is applied in respect of the Supplier.
- 17.5. The full claim for payment is payable on demand in the following instances:
 - a. if any payment deadline has been exceeded;
 - b. if the Client has been declared bankrupt or requests suspension of payments;
 - c. if any of the Client's assets or claims are seized;
 - d. if the Client (if a company) is dissolved or wound up;
 - e. if the Client (if a natural person) makes a request for judicial debt restructuring, is placed under guardianship or dies.
- 17.6. If payment has not been made by the payment deadline specified, the Client is immediately liable to pay the Supplier interest. That interest is payable at a rate of 12% per year, or at the statutory rate if that is higher. For the purposes of calculating the interest, partial months are counted as full months.
- 17.7. If payment has not been made by the payment deadline specified, the Client is immediately liable to pay the Supplier all extrajudicial costs, to a minimum of €75.

The costs are calculated in accordance with the following table:

Amount	Percentage
over the first €3,000	15%
over the excess up to €6,000	10%
over the excess up to €15,000	8%
over the excess up to €60,000	5%
over the excess from €60,000	3%

If the actual extrajudicial costs exceed those based on this formula, the Client is liable to pay the actual costs.

17.8. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.9. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.10. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.11. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.12. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.13. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.14. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.15. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.16. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.17. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.18. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.19. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.20. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.21. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.22. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.23. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.24. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.25. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.26. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.27. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.28. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.29. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.30. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.31. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

17.32. If judicial proceedings are decided in the Supplier's favour, all costs incurred by the Supplier in connection with those proceedings are for the Client's account.

These conditions are a full translation of the Dutch version of the 'METAALUNIEVOORWAARDEN' as deposited with the Registry of the District Court in Rotterdam on 1 January 2008. Explanation and interpretation of the text of these Conditions shall be based on the Dutch text.

METAALUNIEVOORWAARDEN

Algemene leverings- en betalingsvoorwaarden uitgegeven door de Koninklijke Metaalunie (Nederlandse organisatie van ondernemers in het midden- en kleinbedrijf in de metaal) aangeduid als METAALUNIEVOORWAARDEN voorheen als SMECOMAVOORWAARDEN, gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam op 1 januari 2008.
Uitgave van de Koninklijke Metaalunie, Postbus 2600, 3430 GA Nieuwegein.
©Koninklijke Metaalunie

Artikel 1: Toepasselijkheid

- Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen die leden van de Koninklijke Metaalunie doen, op alle overeenkomsten die zij sluiten en op alle overeenkomsten die hiervan het gevolg kunnen zijn.
- De aanbieder/leverancier is het Metaalunie lid dat deze voorwaarden gebruikt. Deze wordt aangeduid als opdrachtnemer. De wederpartij wordt aangeduid als opdrachtgever.
- Bij strijd tussen de inhoud van de tussen opdrachtgever en opdrachtnemer gesloten overeenkomst en deze algemene voorwaarden, gelden de bepalingen uit de overeenkomst.
- Deze voorwaarden mogen uitsluitend worden gebruikt door leden van de Koninklijke Metaalunie.

Artikel 2: Aanbiedingen

- Alle aanbiedingen zijn vrijblijvend.
- Als opdrachtgever aan opdrachtnemer gegevens, tekeningen enz. verstrekt, mag opdrachtnemer uitgaan van de juistheid hiervan en zal hij zijn aanbieding hierop baseren.
- De in de aanbieding genoemde prijzen zijn gebaseerd op levering af fabriek "ex works", conform Incoterms 2000. De prijzen zijn exclusief omzetbelasting en verpakking.
- Als zijn aanbieding niet wordt aanvaard, heeft opdrachtgever het recht alle kosten die hij heeft moeten maken om zijn aanbieding te doen bij opdrachtgever in rekening te brengen.

Artikel 3: Rechten van intellectuele eigendom

- Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, behoudt opdrachtnemer de auteursrechten en alle rechten van industriële eigendom op de door hem gedane aanbiedingen, verstrekte ontwerpen, afbeeldingen, tekeningen, (proef)modellen, programmatuur enz.
- De rechten op de in lid 1 genoemde gegevens blijven eigendom van opdrachtnemer ongeacht of aan opdrachtgever voor de vervaardiging ervan kosten in rekening zijn gebracht. Deze gegevens mogen zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van opdrachtnemer niet worden gekopieerd, gebruikt of aan derden getoond. Opdrachtgever is aan opdrachtnemer per overtrekking van deze bepaling een boete verschuldigd van € 25.000. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.
- Opdrachtgever moet de aan hem verstrekte gegevens als bedoeld in lid 1 op eerste verzoek binnen de door opdrachtnemer gestelde termijn retourneren. Bij overtreding van deze bepaling is opdrachtgever aan opdrachtnemer een boete verschuldigd van € 1.000 per dag. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

Artikel 4: Adviezen, ontwerpen en materialen

- Opdrachtgever kan geen recht inbrengen aan adviezen en informatie die hij van opdrachtnemer krijgt als deze geen directe betrekking hebben op de opdracht.
- Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de door of namens hem gemaakte tekeningen, berekeningen, ontwerpen en voor de functionele geschiktheid van door of namens hem voorgeschreven materialen.
- Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of namens opdrachtgever verstrekte tekeningen, berekeningen, ontwerpen, materialen, monsters, modellen en dergelijke.
- Opdrachtgever mag de materialen die opdrachtnemer wil gebruiken vóórdat deze worden verwerkt voor eigen rekening (laten) onderzoeken. Als opdrachtnemer hierdoor schade lijdt, komt deze voor rekening van opdrachtgever.

Artikel 5: Levertijd

- De levertijd en/of uitvoeringsperiode worden door opdrachtnemer bij benadering vastgesteld.
- Bij de vaststelling van de levertijd en/of uitvoeringsperiode gaat opdrachtgever er van uit dat hij de opdracht kan uitvoeren onder de omstandigheden die hem op dat moment bekend zijn.
- De levertijd en/of uitvoeringsperiode gaat pas in wanneer over alle commerciële en technische details overeenstemming is bereikt, alle noodzakelijke gegevens, definitieve, goedgekeurde tekeningen enz. in het bezit zijn van opdrachtnemer, de overeengekomen (termijn)betaling is ontvangen én aan de noodzakelijke voorwaarden voor de uitvoering van de opdracht is voldaan.
- a. Als er sprake is van andere omstandigheden dan die welke opdrachtnemer bekend waren toen hij de levertijd en/of uitvoeringsperiode vaststelde, kan opdrachtnemer de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengen met de tijd nodig om de opdracht onder deze omstandigheden uit te voeren. Als de werkzaamheden niet in de planning van opdrachtnemer kunnen worden ingepast, zullen deze worden uitgevoerd zodra zijn planning dit toelaat.
b. Als er sprake is van meerwerk wordt de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de tijd nodig om de materialen en onderdelen daarvoor te (laten) leveren en om het meerwerk te verrichten. Als het meerwerk niet in de planning van opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra de planning dit toelaat.
c. Als er sprake is van opschorting van verplichtingen door opdrachtnemer worden de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de duur van de opschorting. Als voortzetting van de werkzaamheden niet in de planning van opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra de planning dit toelaat.
d. Als er sprake is van onwerkbaar weer wordt de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de daardoor ontstane vertraging.
- Overschrijding van de overeengekomen levertijd en/of uitvoeringsperiode geeft in geen geval recht op schadevergoeding, tenzij dit schriftelijk is overeengekomen.

Artikel 6: Risico-overgang

- Levering vindt plaats af fabriek, "ex works", conform Incoterms 2000; het risico van de zaak gaat over op het moment dat opdrachtnemer deze ter beschikking stelt aan opdrachtgever.
- Ongeacht het bepaalde in het vorige lid kunnen opdrachtnemer en opdrachtnemer overeenkomen dat opdrachtnemer voor het transport zorgt. Het risico van opslag, laden, transport en lossen rust ook in dat geval op opdrachtgever. Opdrachtgever kan zich tegen deze risico's verzekeren.

- Als sprake is van inruil en opdrachtgever in afwachting van aflevering van de nieuwe zaak de in te ruilen zaak blijft gebruiken, blijft het risico van de in te ruilen zaak bij opdrachtgever tot het moment dat hij deze in het bezit heeft gesteld van opdrachtnemer.

Artikel 7: Prijswijziging

- Een stijging van kostprijbepalende factoren ontstaan na het sluiten van de overeenkomst mag door opdrachtnemer worden doorberekend aan opdrachtgever als de nakoming van de overeenkomst ten tijde van de stijging nog niet is voltooid.
- Opdrachtgever is gehouden de prijsstijging zoals bedoeld in lid 1 te voldoen tegelijk met betaling van de hoofdsom of de eerstvolgende overeengekomen betalingstermijn.
- Als er goederen door opdrachtgever worden aangeleverd en de opdrachtnemer gebruikt, deze te gebruiken, mag opdrachtnemer maximaal 20% van de marktprijs van de aangeleverde goederen in rekening brengen.

Artikel 8: Onuitvoerbaarheid van de opdracht

- Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten, als hij door omstandigheden die bij het sluiten van de overeenkomst niet te verwachten waren en die buiten zijn invloedssfeer liggen, tijdelijk is verhinderd zijn verplichtingen na te komen.
- Onder omstandigheden die niet door opdrachtnemer te verwachten waren en die buiten zijn invloedssfeer liggen, worden onder andere verstaan de omstandigheid dat leveranciers en/of onderaannemers van opdrachtnemer niet het tijdig voldoen aan hun verplichtingen, het weer, aardbevingen, brand, verlies of diefstal van gereedschappen, het verlopen gaan van te verwerken materialen, weglokades, stakingen of werkonderbrekingen en import- of handelsbeperkingen.

- Opdrachtnemer is niet meer bevoegd tot opschorting als de tijdelijke onmogelijkheid tot nakoming meer dan zes maanden heeft geduurd. De overeenkomst kan pas na afloop van deze termijn en wel uitsluitend voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen worden ontbonden. Partijen hebben in dat geval geen recht op vergoeding van de als gevolg van de ontbinding geleden of te lijden schade.

Artikel 9: Omvang van het werk

- Opdrachtgever moet ervoor zorgen dat alle vergunningen, ontheffingen en andere beschikkingen die noodzakelijk zijn om het werk uit te voeren tijdig zijn verkregen.
- In de prijs van het werk zijn niet begrepen:
 - de kosten voor grond, toebak-, breuk-, funderings-, metsel-, timmer-, stukadoors-, schilder-, behangers-, herstel- of ander bouwkundig werk;
 - de kosten voor aansluiting van gas, water, elektriciteit of andere infrastructurele voorzieningen;
 - de kosten ter voorkoming of beperking van schade aan of op bij het werk aanwezige zaken;
 - de kosten voor afvoer van materialen, bouwstoffen of afval;
 - reis- en verblijfkosten.

Artikel 10: Wijzigingen in het werk

- Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minderwerk als:
 - er sprake is van een wijziging in het ontwerp, de specificaties of het bestek;
 - de door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeenstemt met de werkelijkheid;
 - van geschatte hoeveelheden met meer dan 10% wordt afgeweken.
- Meerwerk wordt berekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die geldt op het moment dat het meerwerk wordt verricht. Minderwerk wordt verrekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die geldt op het moment van het sluiten van de overeenkomst.
- Als het saldo van het minderwerk dat van het meerwerk overblijft, mag opdrachtnemer bij de eindafrekening 10% van het verschil van de saldi bij opdrachtgever in rekening brengen. Deze bepaling geldt niet voor minderwerk dat het gevolg is van een verzoek van opdrachtnemer.

Artikel 11: Uitvoering van het werk

- Opdrachtgever garandeert dat opdrachtnemer zijn werkzaamheden ongestoord en op het overeengekomen tijdstip kan verrichten en dat hij bij de uitvoering van zijn werkzaamheden de beschikking krijgt over de benodigde voorzieningen, zoals:
 - gas, water en elektriciteit;
 - verwarming;
 - alsuitbare droge opslagruimte;
 - op grond van de Arbowet en -regelgeving voorgeschreven voorzieningen.
- Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, onder andere als gevolg van verlies, diefstal, verbranding of beschadiging, aan zaken van opdrachtnemer, van opdrachtgever en/of van derden, zoals gereedschappen en voor het werk bestemde materialen, die zich bevinden op de plaats waar de werkzaamheden worden verricht of op een andere overeengekomen plaats.

- Wanneer opdrachtgever zijn verplichtingen zoals omschreven in de vorige leden niet nakomt en daardoor vertraging in de uitvoering van de werkzaamheden ontstaat, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra opdrachtgever alsnog aan al zijn verplichtingen voldoet en de planning van opdrachtnemer dit toelaat. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle voor opdrachtnemer uit de vertraging voortvloeiende schade.

Artikel 12: Oplevering van het werk

- Het werk wordt als opgeleverd beschouwd wanneer:
 - opdrachtgever het werk heeft goedgekeurd;
 - het werk door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk in gebruik dan wordt dat gedeelte als opgeleverd beschouwd;
 - opdrachtnemer schriftelijk aan opdrachtgever heeft meegedeeld dat het werk is voltooid en opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of het werk al dan niet is goedgekeurd;
 - opdrachtgever het werk niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die ingebruikname van het werk niet in de weg staan.

- Keurt opdrachtgever het werk niet goed dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer.

- Keurt opdrachtgever het werk niet goed dan zal hij opdrachtnemer in de gelegenheid stellen het werk opnieuw op te leveren. De bepalingen van dit artikel zijn daarop opnieuw van toepassing.

- Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor aanspraken van derden voor schade aan niet opgeleverde delen van het werk veroorzaakt door het gebruik van reeds opgeleverde delen van het werk.

Artikel 13: Aansprakelijkheid

- Opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade die opdrachtgever lijdt en die het rechtstreeks en uitsluitend gevolg is van een aan opdrachtnemer toe te rekenen tekortkoming. Voor vergoeding komt echter alleen in aanmerking die schade waartegen opdrachtnemer verzekerd is, dan wel redelijkerwijs verzekerd had behoren te zijn.

- Als het voor opdrachtnemer ten tijde van het aangaan van de overeenkomst niet of niet tegen redelijke condities mogelijk is een verzekering als bedoeld in lid 1 af te sluiten of daarna tegen redelijke condities te verlengen, is de vergoeding van de schade beperkt tot het bedrag dat door opdrachtnemer voor de onderhavige overeenkomst (exclusief BTW) in rekening is gebracht.

- Niet voor vergoeding in aanmerking komt:
 - bedrijfschade waaronder bijvoorbeeld stagnatieschade en gederfde winst. Opdrachtgever dient zich desgewenst tegen deze schade te verzekeren;
 - opzichtschaade. Onder opzichtschaade wordt onder andere verstaan schade die door of tijdens de uitvoering van het werk wordt toegebracht aan zaken waaraan wordt gewerkt of aan zaken die zich bevinden in de nabijheid van de plaats waar wordt gewerkt. Opdrachtgever dient zich desgewenst tegen deze schade te verzekeren;
 - schade veroorzaakt door opzet of bewuste roekeloosheid van hulpzoon(en) of niet leidinggevende ondergeschikten van opdrachtnemer.

- Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade aan door of namens opdrachtgever aangeleverd materiaal ten gevolge van een niet deugdelijk uitgevoerde bewerking. Op verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer de bewerking opnieuw uitvoeren, met door opdrachtgever voor diens rekening aangeleverd nieuw materiaal.

- Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens productenaansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een product dat door opdrachtgever aan een derde is geleverd en dat (mede) bestond uit door opdrachtnemer geleverde producten en/of materialen.

Artikel 14: Garantie

- Opdrachtnemer staat voor een periode van zes maanden na oplevering in voor de goede uitvoering van de overeengekomen prestatie.
- Bestaat de overeengekomen prestatie uit aanname van werk dan staat opdrachtnemer voor de in lid 1 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de geleverde constructie en het gebruikte materiaal, mits hij vrij was in de keuze daarvan.

Als blijkt dat de geleverde constructie en/of het gebruikte materiaal niet deugdelijk zijn, zal opdrachtnemer deze herstellen of vervangen. De delen die bij opdrachtnemer hersteld of door opdrachtnemer vervangen worden, moeten franco aan opdrachtnemer worden toegezonden. Demonstratie- en montagekosten en de eventueel gemaakte reis- en verblijfkosten komen voor rekening van opdrachtgever.

- Bestaat de overeengekomen prestatie (mede) uit het bewerken van door opdrachtgever aangeleverd materiaal dan staat opdrachtnemer voor de in lid 1 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de uitgevoerde bewerking. Als blijkt dat een bewerking niet deugdelijk is uitgevoerd, zal opdrachtnemer de keuze maken of hij:
 - de bewerking opnieuw uitvoert. In dat geval moet opdrachtgever voor eigen rekening nieuw materiaal aanleveren;
 - het gebrek herstelt. In dat geval moet opdrachtgever het materiaal franco aan opdrachtnemer terugzenden;
 - opdrachtgever crediteert voor een evenredig deel van de factuur.

- Bestaat de overeengekomen prestatie uit levering van een zaak dan staat opdrachtnemer gedurende de in lid 1 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de geleverde zaak.

Als blijkt dat de levering niet deugdelijk is geweest, dan moet de zaak franco aan opdrachtnemer worden teruggezonden. Daarna zal opdrachtnemer de keuze maken of hij:

- de zaak herstelt;
- de zaak vervangt;
- opdrachtgever crediteert voor een evenredig deel van de factuur.

- Bestaat de overeengekomen prestatie (mede) uit de installatie en/of montage van een geleverde zaak dan staat opdrachtnemer voor de in lid 1 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de installatie en/of montage.

Als blijkt dat de installatie en/of montage niet deugdelijk is uitgevoerd, zal opdrachtnemer dit herstellen. De eventueel gemaakte reis- en verblijfkosten komen voor rekening van opdrachtgever.

- Voer die onderdelen waarvoor opdrachtgever en opdrachtnemer dit uitdrukkelijk schriftelijk zijn overeengekomen geldt fabrieksgarantie. Als opdrachtgever gelegenheid heeft gehad kennis te nemen van de inhoud van de fabrieksgarantie zal deze in de plaats treden van garantie op grond van dit artikel.

- Opdrachtgever moet opdrachtnemer in alle gevallen de gelegenheid bieden om eventueel gebrek te herstellen en/of de bewerking opnieuw uit te voeren.

- Opdrachtgever kan alleen een beroep doen op garantie nadat hij aan al zijn verplichtingen ten opzichte van opdrachtnemer heeft voldaan.

- Geen garantie wordt gegeven zodra gebreken het gevolg zijn van:
 - normale slijtage;
 - onoordkundig gebruik;
 - niet of onjuist uitgevoerd onderhoud;
 - installatie, montage, wijziging of reparatie door opdrachtgever of door derden.
- Geen garantie wordt gegeven op geleverde zaken die niet nieuw waren op het moment van levering of op zaken die door opdrachtgever zijn voorgeschreven of door of namens hem zijn aangeleverd;
- Geen garantie wordt gegeven op het keuren en/of repareren van zaken van opdrachtgever.

Artikel 15: Reclamaties

Opdrachtgever kan op een gebrek in de prestatie geen beroep meer doen, als hij niet binnen veertien dagen nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken schriftelijk bij opdrachtnemer heeft gereclameerd.

Artikel 16: Niet afgenomen zaken

Wanneer zaken na het verstrijken van de levertijd niet zijn afgenomen, blijven deze ter beschikking staan van opdrachtgever. Niet afgenomen zaken worden voor rekening en risico van opdrachtgever opgeslagen. Opdrachtnemer mag altijd gebruik maken van de bevoegdheid van artikel 6:90 BW.

Artikel 17: Betaling

17.1. Betaling wordt gedaan op de plaats van vestiging van opdrachtnemer of op een door opdrachtnemer aangewezen rekening.

17.2. Tenzij anders overeengekomen vindt betaling als volgt plaats:

- bij balieovername contant;
- bij termijnbetaling:
 - 40% van de totale prijs bij aanvrage;
 - 50% van de totale prijs na aanvoer van het materiaal of als de levering van materiaal niet in de opdracht is begrepen na aanvang van de werkzaamheden;
 - 10% van de totale prijs bij oplevering;
- in alle overige gevallen binnen dertig dagen na factuurdatum.

17.3. Ongeacht de overeengekomen betalingscondities is opdrachtgever verplicht op verzoek van opdrachtnemer een naar diens oordeel voldoende zekerheid voor betaling te verstrekken. Als opdrachtgever hier niet binnen de gestelde termijn aan voldoet, raakt hij direct in verzuim. Opdrachtnemer heeft in dat geval het recht de overeenkomst te ontbinden en zijn schade op opdrachtgever te verhalen.

17.4. Het recht van opdrachtgever om zijn vorderingen op opdrachtnemer te verrekenen is uitgesloten, tenzij er sprake is van faillissement van opdrachtnemer of de gerechtelijke schuldsanering op opdrachtnemer van toepassing is.

17.5. De volledige vordering tot betaling is onmiddellijk opeisbaar als:

- een betalingstermijn is overschreden;
- een opdrachtgever failliet is gegaan of surseance van betaling heeft aangevraagd;
- beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever wordt gelegd;
- opdrachtgever (vennootschap) wordt ontbonden of geliquideerd;
- opdrachtgever (natuurlijk persoon) het verzoek doet te worden toegelaten tot de gerechtelijke schuldsanering, onder curatele wordt gesteld of overlijdt.

17.6. Wanneer betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de overeengekomen betalingstermijn, is opdrachtgever direct rente aan opdrachtnemer verschuldigd. De rente bedraagt 12% per jaar, maar is gelijk aan de wettelijke rente als deze hoger is. Bij de renteberekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een volle maand.

17.7. Wanneer betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de overeengekomen betalingstermijn is opdrachtgever aan opdrachtnemer alle buitengerechtelijke kosten verschuldigd met een minimum van € 75,-.

De kosten worden berekend op basis van de volgende tabel:

over de eerste € 3.000,-	15%
over het meerdere tot € 6.000,-	10%
over het meerdere tot € 15.000,-	8%
over het meerdere tot € 60.000,-	5%
over het meerdere vanaf € 60.000,-	3%

Als de werkelijk gemaakte buitengerechtelijke kosten hoger zijn dan uit bovenstaande berekening volgt, zijn de werkelijk gemaakte kosten verschuldigd.

17.8. Als opdrachtnemer in een gerechtelijke procedure in het gelijk wordt gesteld, komen alle kosten die hij in verband met deze procedure heeft gemaakt voor rekening van opdrachtgever.

Artikel 18: Eigendomsvoorbehoud en pandrecht

- Na levering blijft opdrachtnemer eigenaar van geleverde zaken zolang opdrachtgever:
 - tekortschiet of tekort zal schieten in de nakoming van zijn verplichtingen uit deze overeenkomst of andere gelijksoortige overeenkomsten;
 - voor verrichte of nog te verrichten werkzaamheden uit zodanige overeenkomsten niet betaalt of zal betalen;
 - vorderingen die voortvloeien uit het niet nakomen van bovengenoemde overeenkomsten, zoals schade, boete, rente en kosten, niet heeft voldaan.

18.2. Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuitoefening niet bezwaren.

18.3. Nadat opdrachtnemer zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij de geleverde zaken terug halen. Opdrachtgever staat opdrachtnemer toe de plaats te betreden waar deze zaken zich bevinden.

18.4. Als opdrachtnemer geen beroep kan doen op zijn eigendomsvoorbehoud omdat de geleverde zaken zijn vermengd, vervormd of getrokken, is opdrachtgever verplicht de nieuw gevormde zaken aan opdrachtnemer te verpanden.

Artikel 19: Beëindiging

Als opdrachtgever de overeenkomst wil ontbinden zonder dat er sprake is van een tekortkoming van opdrachtnemer en opdrachtnemer hiermee instemt, wordt de overeenkomst met wederzijds goedvinden beëindigd. Opdrachtnemer heeft in dat geval recht op vergoeding van alle vermogensschade zoals geleden verlies, gederfde winst en gemaakte kosten.

Artikel 20: Toepasselijk recht en bevoegde rechter

20.1. Het Nederlandse recht is van toepassing.

20.2. Het Weens koopverdrag (C.I.S.G.) is niet van toepassing, evenmin als enige andere internationale regeling waarvan uitsluiting is ingestaan.

20.3. Alleen de Nederlandse burgerlijke rechter die bevoegd is in de vestigingsplaats van opdrachtnemer neemt kennis van geschillen, tenzij dit in strijd is met het dwingend recht. Opdrachtnemer staat deze bevoegdheidsregel afwijken en de wettelijke bevoegdheidsregels hanteren.

20.4. Partijen kunnen een andere vorm van geschillenbeslissing zoals bijvoorbeeld arbitrage of mediation overeenkomen.